

ДР МАРЈАНА ТРКУЉА, ПСИХИЈАТАР АМБУЛАНТЕ ЗА МОБИНГ

Поштењаци најчешће жртве

Тиму који чине психијатар, психолог и специјалиста медицине рада се јаве у просеку две особе дневно, а 41 одсто захтева подносе мушкарци

БЕОГРАД - Амбуланти за мобинг при Институту за медицину рада Клиничког центра Србије дневно се јаве најмање две особе које затраже помоћ ове установе, а психијатар ове амбуланте др Марјана Тркуља каже да је међу њима све већи број мушкараца који се жале на последице злостављања на радном месту.

- У последње време 41 одсто захтева подносе мушкарци, што је више у односу на светска искуства, где су искључиво жртве жене. Они се најчешће жале на вертикални мобинг, где послодавац злоставља подређеног, а чести су случајеви и групног мобинга. Важно је знати да ми не доказујемо мобинг, већ само указујемо на његове последице, али се наши налази могу користити као доказ на суду, осим доказивања сведока и вештака.

● **Искусљиво, ко су најчешће жртве?**

- Најчешће жртве су радници који уочавају неправилности у раду, поштењаци, они који траже боље услове рада или повећање плате, а то могу да буду и жена у скупини мушкараца, као и мушкарац у скупини жена, радници пред пензијом, као и болесне особе које су због природе своје болести често принуђене да изостану с посла. Осим жртве, последице мобинга осећају породица и пријатељи жртве. У земљама у транзицији, у предузећима која се приватизују и где велики број радника остаје без посла чест је стратешки маркетинг поком послодавац ствара такву атмосферу у којој радник својеволјно даје отказ.

● **Како запослени могу да преиознају мобинг?**

- Уколико у радном окружењу не постоји нормална комуникација, жртва се прекида, игнорише и изолије, када постоји деградација личних вредности, попут вређања на националној и верској осно-

ФОТО: М. МИЛАНКОВИЋ

ви: напади на професионалну репутацију где се радник стално критикује и приговара му се, постоји мобинг. Он наравно укључује и угрожавање здравља запосленог, када се упућује на послове који нарушавају његово здравље или му се ускраћује право на одмор. Уколико се ови облици злостављања на раду понављају и трају шест месеци, а доводе до стреса и психосоматских обољења, ради се о мобингу.

● **Када послодавац прекида, игнорише и изолије радника, вређа га, стално критикује и приговара му, постоји мобинг**

● **Закон о сиречавању злостављања на раду почео је да се примењује од септембра прошле**

године, па да ли је утицао на зајослене да сада лакше говоре о злостављању које шире на радном месту?

- Страх од губитка посла и даље је присутан код већег броја људи, али су доношењем закона схватили да имају право да се побуне. Међутим, оно што је лоше јесте то што ти процеси могу да трају јако дуго и буду исцрпљујући. Недостатак Закона је у томе што није предвиђено да мобер после доказаног мобинга не може поново да буде послодавац, већ је то решено казнама. Према подацима Републичке агенције за мирно решавање спорова, откако је донет Закон поднето је 60 тужби, од којих је 25 решено. **М. Бјелановић**

Ћогубне последице

● **Какве последице има злостављање на раду?**

- Жртве у почетку преиспитују себе и траже сопствену кривицу за туђе понашање, жале се својим пријатељима, породици и онда када схвате да их нико не разуме, почињу да се повлаче и полако се затварају у себе. Стрес на раду је пови пораван облик, а као последице стреса узлађу се несаница, нерасположење, главоболна, смањена продуктивност и честе изостанци о посла. После одређеног времена долази и до психосоматских обољења попут ангине пекторис, пожаве едемса, високот пратитиса и чира на желуцу. Лежење свих људи траје дуго, а терапија укључује лекове и антидепреси-ве каже биле узблажава напетост и регулисало спавање.

